

Varstvo gozdnega drevja na 14. Slovenskem posvetovanju o varstvu rastlin v Mariboru, 5.-6. marca 2019

V Mariboru je 5. in 6. marca 2019 potekalo tradicionalno, letos že 14. Slovensko posvetovanje o varstvu rastlin z mednarodno udeležbo, ki ga je organiziralo Društvo za varstvo rastlin Slovenije v sodelovanju s Fakulteto za kmetijstvo in biosistemske vede (Univerza v Mariboru), Kmetijsko gozdarskim zavodom Maribor ter Biotehniško fakulteto, Oddelkom za agronomijo (Univerza v Ljubljani). Pokrovitelj srečanja je bila Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Na posvetovanju so se srečali strokovnjaki in raziskovalci iz Slovenije in drugih držav, ki so predstavili rezultate najnovejših raziskav in aktualnosti s področja varstva in zdravja rastlin. V letošnjem letu se je posvetovanja udeležilo 310 udeležencev, največ iz Slovenije, pa tudi iz Hrvaške, Belgije, Srbije. Posvetovanje je bilo organizirano

v sedmih sekcijah s predavanji (Uvodni referati, Varstvo poljščin in krmnih rastlin, Varstvo gozdnega drevja, Varstvo sadnega drevja in oljk, Varstvo vrtnin in jagodičja, GIS-fitofarmaceutska sredstva in okolje, Varstvo vinske trte), vzporedno je potekala tudi sekcija posterjev.

Med uvodnimi referati je bilo zanimivo predavanje Michaela Kicinskega (European Crop Protection Association, Belgija) o oceni posledic zmanjšanja izbora fitofarmaceutskih sredstev (FFS), ki vpliva na višino pridelka, evropsko gospodarstvo, trgovino in okolje. Študija opozarja na pomen FFS za kmetijsko proizvodnjo in opozarja oblikovalce politike o negativnih posledicah izgube registracij aktivnih snovi za kmetijstvo. Na drugi strani je predavateljica Marjetka Suhodolc (BF, Oddelek za agronomijo) poudarila potrebo

Slika 1: Udeleženci na sekciji Varstvo gozdnega drevja v okviru 14. Slovenskega posvetovanja o varstvu rastlin v Mariboru (foto: DVRS).

po prilagajanju uporabe glifosata in drugih FFS okoljskim danostim, posebno lastnostim tal. Potencialna tveganja bi tako morali ocenjevati in zmanjševati že pred uporabo FFS in ne le v postopkih registracije pripravkov. Na splošno je tudi pri drugih slovenskih predavateljih bila opazna previdnost in kritičen odnos do FFS po načelu »In dubio pro natura«.

Sekcija Varstvo gozdnega drevja je bila letos prvič organizirana kot samostojna sekcija. Raziskovalci in strokovnjaki iz Gozdarskega inštituta Slovenije, Biotehniške fakultete, Oddelka za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Zavoda za gozdove Slovenije, Nacionalnega inštituta za biologijo in Gozdarske fakultete Univerze v Zagrebu so predstavili:

- problematiko jesenovih sestojev v Sloveniji in na Hrvaškem zaradi jesenovega ožiga,
- pojav in pomen bolezni, ki jih povzročajo bakterije (kostonjev bakterijski skorjemor) in fitoplazme (brestova rumenica),
- problematiko ukrepanja ob najdbah karantenskih škodljivih organizmov v gozdovih,
- vpliv različnih dejavnikov na pojavnost bolezni – primer javorovega raka,
- problematiko fitoftor v slovenskih gozdovih in drugih bolezni,
- problematiko podlubnikov in vpliva gospodarjenja z gozdovi na njihovo pojavnost,
- tujerodne podlubnike, ki imajo potencial ogroziti naše gozdove,
- problematiko invazivnih tujerodnih rastlin v gozdovih.

V posterski sekciji je bila predstavljena raziskovalna naloga študenta biotehnologije, ki je preučeval različne tehnike ekstrakcije DNA iz podlubnikov, z namenom vpeljave metodologije v rutinsko diagnostiko tujerodnih podlubnikov. Varstvo gozdov oziroma gozdnega drevja je bilo tako na 14. Slovenskem posvetovanju o varstvu rastlin zastopano s 13 prispevki, kar je tudi največ doslej. Predstavitve so dostopne na portalu Varstvo gozdov (www.zdravgozd.si), o samem posvetu pa si lahko več preberete na <http://www.dvrs.bf.uni-lj.si>.

V razpravi smo se udeleženci sekcije Varstvo gozdnega drevja strinjali, da na področju varstva gozdov primanjkuje tako aplikativnih kot temeljnih raziskav. Le nova znanja namreč omogočajo oblikovanje učinkovitih ukrepov proti škodljivim organizmom, tako tistim, ki so že dalj časa prisotni v naših gozdovih, kot tudi tistim, ki jih pri nas še pričakujemo (karantenski škodljivi organizmi). Rezultati raziskav, ki jih prenašamo v operativno delo v gozdovih, so izredno pomembni in zaželeni. V prihodnosti si želimo pripravo načrtov ukrepanja ob pojavu karantenskih in drugih škodljivih organizmov v gozdovih, ki bodo temeljili na specifikah Slovenije in bodo sloneli na že izoblikovani organiziranosti gozdarskih služb, ki deluje dobro. Strinjali smo se, da je za kakršnokoli izvajanje ukrepov v gozdovih nujna podpora širše strokovne in splošne javnosti, zato je nujno ozaveščanje o tej problematiki. Primer dobre prakse pri ozaveščanju javnosti je projekt LIFE ARTEMIS in razvita mobilna aplikacija Invazivke (www.invazivke.si). Z rednim spremljanjem stanja gozdov lahko hitreje zasledimo pojav in razširjanje novih škodljivih organizmov, proti katerim lahko v zgodnjih fazah pojavnosti še učinkovito ukrepamo. Pri spremljanju stanja so ključni gozdarji na terenu, še posebej revirni gozdarji. Poškodovanost gozdov po velikih ujmah, namnožitvi podlubnikov ali poškodovanosti zaradi drugih škodljivih organizmov je privedla tudi do zaraščanja površin s tujerodnimi invazivnimi rastlinami in postavlja se vprašanje, kaj pomeni taka obnova gozda v sistemu sonaravnega gospodarjenja z gozdovi pri nas. Udeleženci so izrazili zaskrbljenost glede omejitev pri izvajanju ukrepov gospodarjenja z gozdovi v območjih Natura 2000. Če povzamemo, na področju integralnega varstva gozdov v Sloveniji primanjkuje poglobljenih raziskav ter širša razprava o sistemu ukrepanja ob pojavu karantenskih škodljivih organizmov v gozdovih. Izredno dobro obiskana sekcija Varstvo gozdnega drevja in širša strokovna diskusija pomenita priznanje prizadevanju gozdarjev in gozdarske stroke pri ohranjanju ekonomskih in ekoloških funkcij našega gozda.

Gozdarstvo v času in prostoru

Področje varstva gozdov v Sloveniji raziskovalno podpirata dve inštituciji – Gozdarski inštitut Slovenije in Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. Eden od najbolj prepoznavnih strokovnjakov in raziskovalcev s tega področja je izr. prof. dr. Dušan Jurc, dolgoletni vodja Oddelka za varstvo gozdov na Gozdarskem inštitutu Slovenije in predavatelj na Biotehniški fakulteti. Za njegovo entuziastično delo, ki pušča trajne sledi na področju varstva rastlin in gozdov v Sloveniji, je izr. prof. dr. Dušan Jurc na 14. Slovenskem posvetovanju prejel priznanje Društva za varstvo rastlin.

dr. Barbara Piškur, Oddelek za varstvo gozdov,
Gozdarski inštitut Slovenije
prof. dr. Maja Jurc, Oddelek za gozdarstvo in
obnovljive gozdne vire, Biotehniška fakulteta,
Univerza v Ljubljani
Marija Kolšek, Zavod za gozdove Slovenije

Slika 2: Podelitev srebrne značke izr. prof. dr. Dušanu Jurcu za posebne zasluge na področju varstva rastlin (foto: DVRS).